

Na vidiku rješenje za hrvatski radioaktivni otpad

Autor: Željko Bukša | Objavljeno: 28.07.2023. | 08:02 | Lokacija: Zagreb

Izvor: Fond za razgradnju NEK

PDF

Nakon brojnih dugogodišnjih pokušaja i nastojanja, konačno je na vidiku trajno rješenje za propisano zbrinjavanje radioaktivnog otpada u Hrvatskoj - gradnja Centra za zbrinjavanje RAO

Hrvatska desetljećima nije uspijevala naći takvo trajno rješenje, odnosno lokaciju za odgovarajuće zbrinjavanje **radioaktivnog otpada** (RAO) koji, što mnogi ne znaju, ne nastaje samo u NE Krško, čiji smo ravnopravni suvlasnik sa Slovincima, nego i u brojnim zdravstvenim i znanstvenim ustanovama, tvrtkama, a posebno građevinskim, vojsci te drugim tzv. institucionalnim izvorima (tu spadaju i stari radioaktivni gromobrani i dojavljivači pojave dima, odnosno požara). Glavni razlog za probleme kod određivanja lokacije je, po tvrdnjama stručnjaka, strah često nedovoljno educirane i informirane javnosti da je riječ o opasnom objektu zbog čega ga u Hrvatskoj nitko ne želi u svom kraju.

Radioaktivni otpad nastaje (i) u medicini (izvornik: Davor Puklavec / PIXSELL)

bez ikakvog štetnog utjecaja na ljude i okoliš.

U sklopu Centra za zbrinjavanje RAO uspostavit će se: Centralno skladište za institucionalni radioaktivni otpad i iskorištene izvore porijeklom s teritorija Hrvatske i dugoročno skladište za hrvatsku polovicu niskoradioaktivnog i srednjoradioaktivnog otpada iz NE Krško. Institucionalni radioaktivni otpad i iskorišteni izvori, čija se količina stalno povećava, već se godinama čuva na razne načine na brojnim mjestima njegovog nastanka što, upozoravaju stručnjaci, nije dobro rješenje. Istodobno, u privremenom skladištu NE Krško sve je manje mjesta za takav otpad koji nastaje tijekom 40 godina njezinog rada, od 1983., i tamo se, prema podacima nadležnih slovenskih i međunarodnih institucija, cijelo vrijeme čuva na strogo propisan način i

Kako je ove godine, nakon temeljitih analiza njezin radni vijek produžen do 2043., za nekoliko godina bi, ako Slovenija i Hrvatska u međuvremenu ne izgrade svoja kapacitete za odlaganje ili dugoročno skladištenje radioaktivnog otpada i ne počnu preuzimati svoj niskoradioaktivni i srednjoradioaktivni otpad iz NE Krško u pitanje mogao doći i normalan nastavak rada te za obje države vrlo važne elektrane. Kakav bi to problem stvorilo, pokazuje podatak da ona svojim stabilnim radom Sloveniji prosječno osigurava oko 20%, a Hrvatskoj oko 16% potrebne električne energije i to po povoljnoj cijeni i bez emisija stakleničkih plinova koji potiču globalno zagrijavanje i sve izraženije klimatske promjene. A, u započetoj energetskej tranziciji zbog nužnog postupnog smanjivanja korištenja fosilnih energenata (ugljena, nafte i plina) koji stvaraju velike količine stakleničkih plinova, električna energija i nuklearne elektrane dobivaju sve važniju ulogu.

Projekt na Trgovskoj gori

Zato je dobro da je Fond za financiranje razgradnje i zbrinjavanje radioaktivnog otpada i istrošenoga nuklearnog goriva NE Krško, posljednjih godina nadležan za zbrinjavanje cjelokupnog radioaktivnog otpada u

Hrvatskoj, pri kraju poduže propisane procedure za konačno potvrđivanje planirane lokacije i početak gradnje Centra za zbrinjavanje RAO na lokaciji bivšeg vojno-skladišnog kompleksa Čerkezovac na Trgovskoj gori u Općini Dvor na Banovini. Taj Centar će, ako ga potvrdi studija utjecaja na okoliš čija je izrada u tijeku, biti izgrađen i vođen poštujući stroge međunarodne propise o zaštiti okoliša. U njemu će se, ističu, na primjeren i za okoliš neopasan način skladištiti sav institucionalni radioaktivni otpada kao i polovica niskoradioaktivnog i srednjoradioaktivnog otpada iz zajedničke nuklearne elektrane, koji je Hrvatska temeljem ugovora sa Slovenijom dužna preuzeti do kraja 2025. godine.

Postrojenje NE Krško (izvornik: GEN Energija)

Paralelno s izradom svih potrebnih studija i istraživanja Fond stalno nastoji sve više poboljšati informiranje i educiranje javnosti o toj vrlo važnoj ekološkoj i energetskej temi, a posebice stanovnika Banovine i Općine Dvor, na čijem je području planirana uspostava Centra. Prije svega, o kakvom je objektu riječ i kako se na siguran način, bez štetnog utjecaja na ljude i okoliš, u takvim centrima zbrinjava radioaktivni otpad, što dokazuje i normalan rad brojnih sličnih objekata širom Europe. Naime, zbog slabe razvijenosti tog područja od posebne državne skrbi i masovnog iseljavanja, tamo živi većinom starije i u prosjeku slabije obrazovano stanovništvo koje o tim planovima i tehnologijama dosad nije znalo dovoljno pa je podložno raznim političkim i drugim manipulacijama. Zato je nužno povećavanje upućenosti lokalnog stanovništva preduvjet da bolje razumije tu prilično složenu tematiku kako bi se o njoj moglo kvalificiranije izjašnjavati i kako bi se kod mnogih izbjegao ili barem smanjio, prema riječima stručnjaka, nepotreban strah od takvog objekta.

Osiguravanje primjerenog rješenja za zbrinjavanje hrvatske polovice niskoradioaktivnog i srednjoradioaktivnog otpada iz NE Krško je dodatno važno i zato što s velikim povratkom nuklearnih elektrana na svjetsku energetskej scenu sve zanimljivija postaje mogućnost da Hrvatska postane slovenski partner u gradnji i korištenju najavljenog drugog bloka NE Krško snage 1100 - 2400 MW, u čemu bi važnu ulogu, kao i do sada, imale i brojne hrvatske tvrtke. Hrvatski premijer Andrej Plenković već je više puta, pa i u nedavnom razgovoru s predsjednikom slovenske vlade Robertom Golobom, istaknuo hrvatski interes za takvu partnersku suradnju. Ako bi se to ostvarilo, NE Krško bi za 10-ak godina s dva bloka i znatno povećanim proizvodnim kapacitetom mogla Hrvatskoj osiguravati čak trećinu potrebne električne energije.

Radioaktivni otpad se mora zbrinuti

Vizualizacija budućeg slovenskog odlagališta u Vrbinj pokraj NE Krško (izvornik: ARAO)

u Zagrebu, jer je riječ o vrlo čvrstoj stijeni, što je bio jedan od brojnih razloga za njezin izbor.

Sve to, kao i sve intenzivnija komunikacija s političarima i stručnjacima iz Bosne i Hercegovine, gdje se mnogi još ne mire s takvim hrvatskim planom i pokušavaju ga osujetiti, ukazuje na to da će Hrvatska za otprilike 2 - 3 godine konačno uspostaviti Centar za zbrinjavanje RAO, izgrađen i vođen po strogim europskim i međunarodnim propisima i konačno imati infrastrukturu za sigurno zbrinjavanje radioaktivnog otpada usporedivu s drugim europskim državama.

Zato Slovenija već godinama priprema svoje odlagalište radioaktivnog otpada (niskoradioaktivnog i srednjoradioaktivnog) u Vrbinj nedaleko NE Krško, a Hrvatska je na najboljem putu da potvrdi lokaciju i izgradi privremeno skladište na Trgovskoj gori na Banovini, nakon što je Fond nadležan za zbrinjavanje cjelokupnog radioaktivnog otpada u Hrvatskoj, pokrenuo izradu studije utjecaja na okoliš, sigurnosnih analiza i projektne dokumentacije. Da je riječ o dobro izabranoj lokaciji, pokazala su i istraživanja nakon potresa kod Petrinje. Seizmološka mjerenja pokazala su da je ta lokacija imala čak pet puta manju akceleraciju odnosno ubrzanje tla od, npr. Zagreba,

Napomena:

Tekst je objavljen u sklopu programa poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije (AEM).

TAGOVI

#Trgovska gora

#radioaktivni otpad

#odlagalište radioaktivnog otpada

#Fond NEK

VEZANE VIJESTI

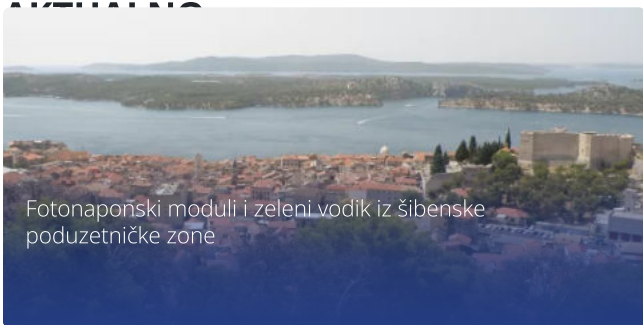
BiH dodijelila zaduženja oko centra za zbrinjavanje RAO-a na Trgovskoj gori

Sastanak na temu uspostave Centra za zbrinjavanje RAO-a

Jačanje suradnje oko skladištenja radioaktivnog otpada

energetika-net.com

ENERGETIKA MARKETING d.o.o., Sokolska ulica 25, HR-10 000 Zagreb
tel: 01/377 12 56
e-mail: ege@ege.hr
www.energetika-marketing.hr

Vijesti

Energetsko gospodarstvo
Plin
Termotehnika i voda
Obnovljivi izvori
Energetska učinkovitost
Zaštita okoliša
Održivi promet
Znanost i inovacije

Specijali

Intervju mjeseca
Predstavljamo
Izdvajamo
Nove tehnologije

Komentari

Kratki spoj
Res publica

Pretplata na Newsletter

Pretplata na EGE

